

TURiNYS

---

iŽANGA	4
1. KURTAi	6
2. PĒDSEKIAi	10
3. POiNTERIAi iR SETERIAi	19
4. TERJERAI	24
5. AViGANIAi iR GANYMO ŠUNYS	36
6. RETRiVERIAi iR PAUKŠTŠUNIAi	46
7. ŠPiCAi iR PRiMiTYViEJi ŠUNYS	54
8. TAKSAi	69
9. PiNČERIAi, ŠNAUCERIAi, MOLOSINIŲ ŠUNŲ VEiSLĒS iR ŠVEiCARŲ KALNŲ ŠUNYS	72
10. DEKORATYViNIAi ŠUNYS	88
ŠUNYS REKORDiNiNKAI	101
KAiP PRiŽiŪRĒTi ŠUNiS	102
ŠUNŲ KALBOS ŽODYNĒLiS	103

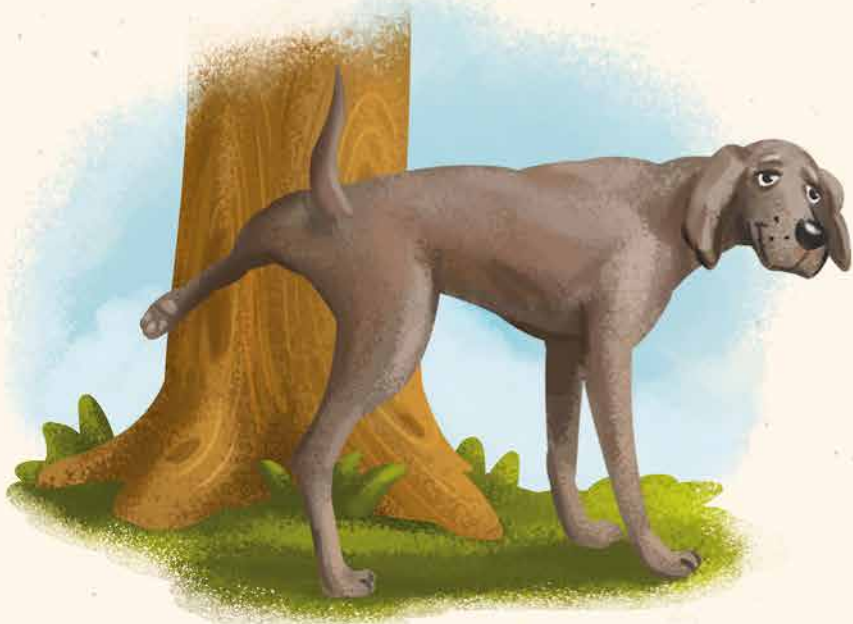
ĮŽANGA

Sakoma, kad šunys – geriausi žmogaus draugai. Ir mes su tuo sutinkame. Piešiniai priešistoriniuose urvuose visame pasaulyje rodo, kad gyvename, sportuojame, teikiame pagalbą ir dirbame šalia žmonių tūkstančius, o gal ir dešimtis tūkstančių metų. Per tą laiką daug ko išmokome, pavyzdžiui, kaip:

... ką nors atnešti,

... bet kada ir bet kur draugams palikti savo kvapą (juk iš to galima daug ką sužinoti – pavyzdžiui, kuris šuo čia buvo, patinas ar patelė, kiek jam metų ar net kokia jo nuotaika).

... pasisveikinti,

... išsaugoti skanėstus vėlesniam laikui (kad kartais kas nors nesuėstų!),

Be to, supratome, kaip nutaisyti tas nekaltas akis, kad kartais ką nors iškrėtę sulauktume atleidimo.

Kai išeinate iš namų, mums liūdna, o kai grįžtate, mus užplūsta džiaugsmas ir pasitinkame jus prie durų! Kartais net užšokame ant jūsų ir aplaižome nuo galvos iki kojų... Tokie jau esame!

MES TAIP PAT TURIME PUIKIAI IŠVYSTYTUS POJŪČIUS... NESATE DĖL TO TIKRI, AR NE?

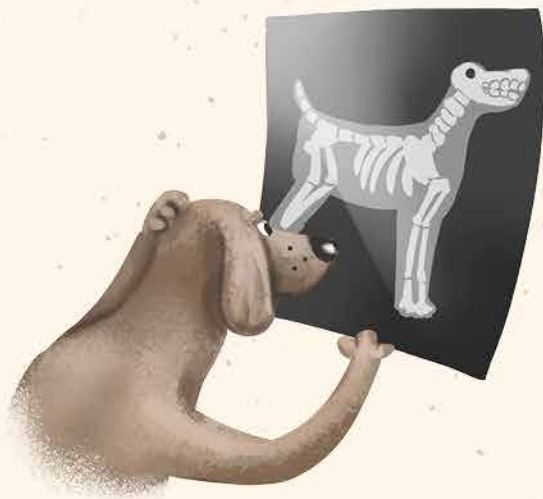
🐾 Kvapo receptorių ląstelių turime apie 20 kartų daugiau nei žmonės. Drėgnas mūsų nosies paviršius užvodžia visus kvapus.

🐾 Kūną atsivėsiname iškišdami ilgą liežuvį. Pamėginkite ir jūs!

🐾 Galime išmokti suprasti iki 165 žmonių tariamų žodžių.

🐾 Sakoma, kad mes, šunys, neskiriame spalvų. Bet taip tikrai nėra! Tik mūsų matomų spalvų paletė mažesnė nei žmonių ir ne tokia ryški.

🐾 Au au! Turime 42 aštrius dantis!

🐾 Ar girdite toluoje užaujančią audrą? Ne? Na, o mūsų klausa puiki. Be to, judindami ausis bendraujame.

🐾 Kai džiaugiamės, vizginame uodegą!

🐾 Miegodami kartais judiname letenas. Taip nutinka, kai sapnuojame, kad kur nors bėgame.

🐾 Prakaičiuoja tik mūsų letenos!

🐾 Ar žinojote, kad mes, šunys, kakojame, kai kūnas lygiuojasi su Žemės magnetiniu lauku, šiaurės arba pietų ašimi?

Atidžiau apžvelkime įdomiausias bei keisčiausias šunų veisles ir paskaitykime istorijų iš jų kasdienio gyvenimo!

LAUKINIŲ VILKŲ PALIKUONYS

Ar galite įsivaizduoti, kad visi pasaulio šunys, net mažiausias ir mieliausias čihuahua, yra laukinių vilkų palikuonys, gyvenę tankiuose miškuose ir didžiulėse stepėse atšiauriausiose pasaulio kampeliuose!

KOKS ŠUNS AMŽIUS ATITINKA KOKI ŽMOGAUS AMŽIŲ

Šuns dydis	Mažas: mažiau nei 9 kg	Vidutinis: 10-23 kg	Didelis: daugiau nei 23 kg
------------	------------------------------	------------------------	----------------------------------

Šuns metai	Žmogaus metai		
1	15	15	15
2	24	24	24
3	28	28	28
5	36	36	36
10	56	60	66
15	76	83	93

KURTAI

Šie gražūs ilgakojai šunys yra aristokratiški. Prieš duodami leteną visada gerai pagalvoja arba tiesiog jus ignoruoja. Jie gali būti ištikimi šeiminių draugai. Nors kartais atrodo šiek tiek užsispyrę, mėgsta eiti pasivaikščioti, bėgti šalia dviračio arba dalyvauti greihaundų sprinto lenktynėse.

PROTAS. 🐾🐾🐾🐾

PAKLUSNUMAS. 🐾🐾🐾

VEIKLA. Lenktynės

BUDRUMAS. 🐾

(Geriau užsirakinkite duris!)

LOJIMAS. Lojame retai...

ŠEIMOS TIPAS. Aristokratai
(esame ramūs ir gerų manierų).

TOBULI NAMAI. Namas su sodu.

AIRIŲ VOLFHAUNDAS ➔

Nesibaiminkite! Nors atrodo šiurpokai, aš tikrai geras ir draugiškas šuo. Esu malonus net nepažįstamiems ir svečiams, beveik niekada ant jų nelaju. Man patiktų šeiminkas, turintis didelį sodą, kuriame galėčiau bėgioti kada panorėjęs.

← RUSŲ VOLFHAUNDAS

Būdavau rusų rūmų puošmena. Aristokratai dažnai imdavo mane į rudeninę medžioklę. Nuo tų laikų, kai miške šokinėdavau per išvirtusius medžius ir upelius, išlaikiau grakščius judesius. Vis dėlto noriu, kad su manimi būtų elgiamasi švelniai, – atsilyginsiu tuo pačiu.

ANGLŲ GREIHAUNDAS

Anksčiau buvau medžioklinis šuo, bet dabar dažnai dalyvauju šunų lenktynėse. Sprinto varžybose galiu bėgti iki 60 km per valandą greičiu. Man patinka su šeima mėgautis šiluma prie židinio, bet, nors ir neatrodo, sutikčiau su jumis kraustytis net į butą.

AFGANŲ KURTAS ➔

Esu kilęs iš senos aristokratiškos giminės. Noriu išmanančio šeimininko, kuris nuolat šukuotų mano gražų, švelnų, minkštą kailį, taip pat galėtų kiek pamokyti, nors ir esu šiek tiek laisvamaniško bei užsispyrusio charakterio.

Kiti GREIHAUNDŲ ŠEIMOS NARIAI

1. ARABŲ KURTAS (SLUGIS). Esu jautrus džentelmenas, tik mane šiek tiek sunku suprasti. Ne kiekvienu pasitikiu. Kartais mėgstu pavaikyti kitus augintinius...

1.

2. PERSŲ GREIHAUNDAS (SALIUKIS). Namuose esu ramus kaip avinėlis, bet lauke turite stipriai mane laikyti!

2.

3. VIPETAS. Kai žiemą lauke oras atšąla, aprenkite mane šiltai, kad neperšalčiau. To reikia visiems mums, trumpaplaukiams skalikams!

3.

4. AZAVAKAS. Esu kilęs iš karštosios Afrikos. Kai lauke šalta, nė už ką nesikeliu iš savo guolio.

4.

5. DIRHAUNDAS. Kadangi turiu ilgesnį kailį, neatsisakau pasivaikščioti net ūkanotomis ir lietingomis rudens dienomis.

5.

← ITALŲ GREIHAUNDAS (LEVRETĖ)

Esu paklusnus, geras ir linksmas šuo. Jei nenorite, kad augintinis būtų jūsų dydžio arba net didesnis, aš būsiu pats tas. Aš – mažasis greihaundas, todėl mano kojos trumpesnės nei giminaičių, bet esu toks pat grakštus bei kilmingas kaip ir jie!

316 METAI – 4 TOMAS 🐾 Nr. 3789 🐾 1928, BALANDŽIO 14, ŠEŠTADIENIS 🐾 35 ŠUNS PLAUKAI

MIKAS MALĖJAS, ČEMPIONAS

DAMOS IR DŽENTELMENAI, SPORTININKAI IR GREIHAUNDAI, PADĖJĘ LETENĄ PRIE ŠIRDIES PASAKYKITE, KURIE NORĖTŲ SULAUKTI TOKIOS PAT SĖKMĖS, KAIP GARSIAUSIAS GREIHAUNDŲ ČEMPIONAS IR GREIHAUNDŲ LENKTINIŲ IDĖJOS SKLEIDĖJAS MIKAS MALĖJAS? KAIP TĄ PASIEKTI? PASKAITYKITE ĮKVEPIANTĮ INTERVIU.

Pone Mikai, kaip susidomėjote bėgimu?

Na, jaunuoli, aš gimiau 1926 metais airių parapijos pastoriaus padėjėjo namuose, Killeigho kaime. Tikriausiai manote, kad turėjau mokytis, o ne sportuoti. Bet juk visaip nutinka. Tuo metu klebonijoje dirbo toks Maiklas Grinas. Manyje jis pamatė perspektyvų sportininką, nors buvau dar visai mažas šuniukas pienuotais ūsais. Na, jis manimi patikėjo, ir įvyko stebuklas!

Ką norite tuo pasakyti?

Jo prižiūrimas kasdien daug ir sunkiai treniravausi. Išliejau gausybę kraujo, prakaito ir ašarų, bet man tai pradėjo patikti. Ypač kai pasiekiau pirmuosius rezultatus. Laimėjau 15 iš 20 lenktynių.

Kaip toliau klostėsi sportinė karjera?

Kaip?! Patekau į visas prestižines Anglijos lenktynes ir 480 metrų nubėgęs mažiau nei per 30 sekundžių viršijau pasaulio rekordą. Dalyvavau 48 lenktynėse ir 36 iš jų įtikinamai laimėjau. Neblogas rezultatas, ar ne, pone žurnaliste? (Mikas Malėjas linksmai amtelėjo – redakcijos pastaba.)

Pone Malėjau, savo pasiekimais jūs išpopuliarinote greihaundų lenktynes?

Taip taip, girdėjau taip sakant. Kasmet vis daugiau lenktyniavau, žmonės mane palaikė, žavėjosi, tarsi būčiau garsenybė, tačiau buvau tik aistringas ir šiek tiek talentingas sportininkas.

Mikas Malėjas – toks kuklus greihaundas. Tiesą sakant, jei ne jis, greihaundų lenktynių dabar nė nebūtų. Šios veislės šunų gyvavimui iš tikrųjų grėsė pavojus.

PĒDSEKIAI

Au au! Vos miške nuaidi mūsu galingas lojimas, gyvūnai bēga slēptis. Esame puikūs pēdsekiai, todėl medžiotojai yra geros nuomonēs apie mus. Medžioklėje esame savarankiški, taip pat nenorime nusileisti, kai mus auklēja. Spauskite letenā kam nors kitam, nes mes orūs. Mēgstame gyventi šeimoje, tačiau vos kā nors užuodžiamo išėjē pasivaikščioti, lekiame kaip vējas. Īki greito!

PROTAS. 🐾🐾🐾🐾

PAKLUSNUMAS. 🐾🐾🐾

VEIKLA. Medžioklē.

BUDRUMAS. 🐾🐾🐾

LOJIMAS. Viskā galite suprasti iš mūsu balso tono.

ŠĪMOS TIPAS. Bēgant šimtmečiams tapome draugiški augintiniai.

TOBULI NAMAI. Saugokite baldus ir gēlynus!

DiDiEji PĒDSEKIAI

DiDYSIS GASKONĒS MĒLYNASIS BASETAS ➔

Am am! Ar girdite mano gražujī baritonā? Savo žemu balsu ir draugiška prigimtī sužavēsīu ne vienā patelē. Tačiau triušiai nesidžiaugia mane pamatē. Nežīnau geresnio jausmo nei tas, kurī patīriū vydamasis juos su būriū draugū. Esu medžiotojas – neverta su tuo nesutikti.

← ŪDRINIS ŠUO

Jūs priblokš tai, kā dabar pasakysīu. Galīu sakyti? Mano letenos turi plēves. Tikrai, nemeluoju! Tīki vosī, nenuliūsīte, kad galīu plaukti greičīau už jūs. Taip pat esu ir nardymo asas. Ūdros patvirtintū. Kelīs šimtmečīus padējau žmonēs medžioti ūdras, bet tai jau praeitis. Dabar esu geras draugas ir sargybinīs. Nešoku niekur kitur, tik ī vandenī. Prieš pradēdamas kā nors daryti, gerai pagalvoju.

ANGLŲ FOKSHAUNDAS

AMERIKIEČIŲ FOKSHAUNDAS

← ANGLŲ FOKSHAUNDAS IR AMERIKIEČIŲ FOKSHAUNDAS

Am am am! Nepriimkite asmeniškai, bet mūsų geriausias draugas turi turėti kailį, keturias letenas ir uodegą. Ką tai reiškia? Ar tai lapės? Rrr, negalime jų pakęsti, bet jei pasipainioja mūsų kelyje, bemaž pagauname! Suprantama, kad turime omenyje šunį. Šimtmečius gyvenome būriais ir mums geriausiai sekasi, kai esame tarp savo gentainių. Turėdami ilgas atletiškas kojas galime neatsilikti net nuo žirgų! Amerikiečių fokshaundas gali tai patvirtinti melodingu ir ilgu kaukimu – taip jis išreiškia džiaugsmą. Bet medžiodami juk nenorite to išgirsti! Lapės išbėgios!

BLADHAUNDAS ➔

Neabejotinai esu pėdsekių karalius. Mano voslė net keturiasdešimt kartų jautresnė už jūsų. Užvodžiu net dviejų savaičių senumo kvapą. Medžiotojai, taip pat policininkai ir paramedikai mus garbina beveik kaip dievus. Man tikrai lengva rasti nusikaltėlių, dingusių asmenį ar sužeistą žmogų. Tikriausiai atrodo taip, lyg dažnai triaukščiau svogūnus ar galėčiau greitai pravirkti, bet neapsigaukite, tai netiesa! Mėgstu glaustytis ir kiekvienos glamonės laukiu taip pat kaip sultingo kepsnio. Prašyčiau dar vieno!

← JUODASIS KUNHAUNDAS

Ei, meškėnai, geriau pasisaugokite! Jie mano esantys švaruoliai, bet aš net užkimšta nosimi užvodžiu jų kvapą. Tada užspeičiu medyje ir triumfuodamas šaukiu šeimnininką. Toks mano darbas. Kaip ir visi medžiokliniai šunys, turiu savo protą ir galiu būti gana užsispyręs. Todėl man reikia pasitikinčio ir taip pat užsispyrusio bei protingo šeimnininko, kuris nustatytų aiškias ribas.

ŠUNŲ DIENOS

ŽINIOS

1 METAI – 1 TOMAS 🐾 Nr. 1 🐾 1613, LIEPOS 26, PENKTADIENIS 🐾 35 ŠUNS PLAUKAI

DONAKAS – SKALIKAS, IŠGELBĖJĘS ŠKOTIJOS KARALIŲ

Žvilgsnis į istoriją

Kailiniai ir trumpesnio kailio keturkojai šunų pasaulio atstovai buvo naudingi ir senovėje, ir gana neseniai. Netikite? Prisiminkime bladhaundą Donaką (Donnchadh), išgelbėjusį būsimąjį Škotijos karalių.

Donakas buvo XIV amžiuje kovojusio už Škotijos nepriklausomybę narsaus kario Roberto Bruce'o augintinis. Kaip įprasta tarp valdžios trokštančių žmonių, tokia iniciatyva nepatiko Eduardui I, norėjusiam nukariauti Škotiją. Jis liepė savo šalininkams ir rėmėjams paimti į nelaisvę Robertą ir jo draugus.

Eduardo įsakymai buvo įvykdyti. Sargybinis įsiveržė į Roberto namus, bet rado tik jo žmoną ir šunį Donaką. „Turime Donaką, jis nuves mus pas šeimininką“, – nudžiugo anglų kareiviai. Ir jie buvo teisūs.

Ištikimasis Donakas visur sekiodavo Robertą ir taip per klaidą atskleidė, kur slepiasi šeimininkas. Atrodė, kad Škotijos istorija neteks savo didvyrio, bet netikėtai Donakas puolė priešus! Jis išgelbėjo mylimą šeimininką ir būsimą Škotijos karalių.